

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्त्वाऽयं तां शालां प्रविवेश मनस्विनो । यस्यां भीमस्तथा श्रेते मृगराज इव श्वसन् । ४१०
तस्या रूपेण सा शाला भीमस्य च महात्मनः । सम्मूर्च्छितेव कौरव्य प्रज्ज्वाल च तेजसा । सा वै महानसं प्राप्य भीमसेनं शुचि
स्थिता ।

सर्वश्रेतेव माहेयी वने जाता विहायनी । उपातिष्ठत पाञ्चाली वासितेव नरर्षभं । ४११
सा लतेव महाशालं फलं गोमतितीरजं । परिव्वजति पाञ्चाली मथ्यमं पाण्डुनन्दनं ।
बाहुभ्यां परिरभ्येनं प्रबोधयदनिन्दिता । सिंहं सुप्तं वने दुर्गे मृगराजवधूरिव ।
भीमसेनमुपास्त्रियद्वस्तिनीव महागजं । वीणेव मधुरालापा गान्धारं साधुमूर्च्छतो । अभ्यभाषत पाञ्चाली भीमसेनमनि
न्दिता । ४१५

उत्तिष्ठोत्तिष्ठ किं शेषे भीमसेन यथा मृतः । नामृतस्य हि पापीयान् भार्यामालभ्य जीवति । ४१६
स सम्प्रहाय शयनं राजपुत्र्या प्रबोधितः । उपातिष्ठत मेघाभः पर्यङ्के सोपसंयहे ।
अथाब्रवीद्राजपुत्रीं कौन्तेयो महिषीं प्रियां । केनास्यर्थेन संप्राप्ता त्वरितेव ममान्तिकं ।
न ते प्रकृतिमान् वर्षः कृशा पाण्डुश्च लक्ष्यसे । आचक्ष्व परिशेषेण सर्वं विद्यामहं यथा ।
सुखं वा यदि वा दुःखं द्वेष्ट्यं वा यदि वा प्रियं । यथावत्सर्वमाचक्ष्व श्रुत्वा ज्ञास्यामि यत् त्वमं । ४१७
अहमेव हि ते कृष्णे विश्वास्यः सर्वकर्मसु । अहमापत्सु चापि त्वां मोक्षयामि पुनः पुनः ।
शीघ्रमुक्त्वा यथाकामं यत्ते कार्यं विवक्षितं । गच्छ वै शयनायैव पुरा नान्येव बुध्यते ।
इति श्रीमहाभारते विराटपर्वणि कीचकवधपर्वणि द्रौपदीभीमसंवादे सप्तदशोऽध्यायः ॥ १७ ॥

॥ द्रौपद्युवाच ॥ अशोच्यत्वं कुतस्तस्या यस्या भर्ता युधिष्ठिरः । जानन् सर्वाणि दुःखानि किं मां त्वं परिपृच्छसि ।
यन्मां दासीप्रवादेन प्रातिकामो तदाऽनयत् । सभापरिषदे मध्ये तन्मां दहति भारत । ४१८
पार्थिवस्य सुता नान काऽनुजीवति मादृशी । अनुभूयेद्दुःखमन्यत्र द्रौपदीं प्रभो ।
वनवासगतायाश्च सैन्धवेन दुरात्मना । परामर्षो द्वितीयो वै सोढुमुत्सहते तु का ।
मत्स्यराज्ञः समचक्षु तस्य धूर्तस्य पश्यतः । कीचकेन पदामृष्टा का नु जीवति मादृशी ।
एवं बह्विधैः क्लेशैः क्लिश्यमानाश्च भारत । न मां जानासि कौन्तेय किं फलं जीवितेन मे । ४१९
योऽयं राज्ञो विराटस्य कीचको नाम भारत । सेनानीः पुरुषव्याघ्र श्यालः परमदुर्मतिः ।
स मां सैरिभ्रिवेशेन वसन्तीं राजवेश्मनि । नित्यमेवाह दुष्टात्मा भार्या मम भवेति वै । ४२०
तेनापमन्यमाणाया बधोर्हण सपत्नहन् । कालेनेव फलं पक्वं हृदयं मे विदीर्यते ।
भ्रातरश्च विगर्हस्व ज्येष्ठं दुर्धूतदेविनं । यस्यास्मि कर्मणा प्राप्ता दुःखमेतदनन्तकं ।
को हि राज्यं परित्यज्य सर्वस्वं चात्मना सह । प्रव्रज्यायैव दीयेत विना दुर्धूतदेविनं ।
यदि निष्कसहस्रेण यच्चान्यत्सारवद्धनं । सायं प्रातरदेविष्यदपि सम्मत्सरान् वद्धन् ।
रुक्मं हिरण्यं वासांसि यानं युग्यमजाविकं । अथाश्वतरसङ्घाश्च न जातु चयमावहेत् । ४२१
सोऽयं द्यूतप्रवादेन श्रिया प्रत्यवरोपितः । तृष्णीमास्ते यथा मूढः स्वानि कर्माणि चिन्तयन् ।